

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Judecătoria din Reghin.

Trebue să punem pe hârtie câteva constatări, cari zilnic cad sub ochii acelor cari au pricină la Judecătoria din Reghin.

Judecătoria din Reghin este una din cele mai mari Judecătorii din țară, dar poate la nici o Judecătorie din țară pricinile nu se isprăvesc cu atâta întârziere ca la această Judecătorie. Și aceasta nu din vina acelor cari sunt chemați să judece pricinile, ci din vina acelor cari nu se îngrijesc ca la această Judecătorie să avem numărul trebuincios de judecători. De unde înainte de războiu, când pricinile erau în număr mai mic, la această Judecătorie lucrau vre-o 9 judecători, astăzi, când pricinile sunt neasămănat mai multe, avem abia 5 judecători, dintre cari unul e ocupat mai mult cu cauzele reformei agrare, unul cu cele de carte funduară, unul cu cele penale, iar numai doi cu cele civile, cari sunt cele mai numeroase. Pentru judecarea cauzelor civile ar fi necesari cel puțin 4 judecători, căci abia aceștia ar putea rezolva toate, sau aproape toate, cauzele civile. Cine-și închipuește, că doi judecători, oricât de mult ar munci aceștia, pot judeca toate cauzele civile (vre-o 12.000 pe an) cari intră la această judecătorie an de an? Și nu-i deajuns că avem judecători așa de puțini, foarte puțini, dar din aceștia puțini, mai anii trecuți un ministru de justiție, care nici habar n'avea de situația Judecătoriei din Reghin, a mai luat un judecător dela această Judecătorie și l-a mutat la altă judecătorie, așa că rămăs esem cu un singur judecător la secția civilă. Văzând și cei dela Minister boacăna săvârșită, l-au adus înapoi pe judecătorul

transferat, care lucrează acum la această Judecătorie numai ca delegat, adică sub amenințarea de fiecare zi de-a fi trimis înapoi la Judecătoria dela care e delegat aici la Reghin. La caz că judecătorul delegat aici dela Judecătoria Teaca va fi trimis înapoi, Judecătoria din Reghin (una din cele mari Judecătorii din țară) va rămânea cu un singur judecător la secția civilă. Vasăzică, în loc să se mai numească judecători la Judecătoria din Reghin, se transferază și din cei puțini câți îi avem. Nu-i aceasta o situație cât se poate de rea? Nu se împiedecă, oare, prin această bunul mers al justiției? Nu se întârzie prin aceasta isprăvirea grabnică a pricinilor, așteptând impricinații ani de zile până se isprăvește un proces? Nu mergem prin aceasta spre desăvârșita desorganizare a Judecătoriei din Reghin?

Pe lângă lipsa de judecători, Judecătoria din Reghin mai suferă și de alte lipsuri. Aproape nici un fel de imprimare nu se mai află la Judecătorie, așa că părțile trebue să plătească din buzunarul lor tot felul de imprimare, pe cari ar trebui să le deie Judecătoria. Dar de unde să le deie Judecătoria, dacă statul numai încasează o sumedenie de impozite, dar nu se gândește să-și înzestreze înstituțiile cu cele necesare unei bune funcționări?

Cu un cuvânt Judecătoria din Reghin merge cu pași repezi spre o complectă desorganizare. Cei în drept sunt rugați și datori să facă tot ce le stă în putință pentru îndreptarea relelor cari pasc această însemnată instituție.

E. P.

Profeții pentru viitorul mai apropiat.

Un neamț a scos de sub tipar, de curând, o carte, în care face o mulțime de profeții interesante cu privire la viitorul omenirii. Dăm și noi, mai jos, câteva din aceste profeții, cari privește viitorul cel mai apropiat.

În anul 1930 va izbucni un răz-

boiu între Jugoslavia și Albania. În acesta se va amesteca și Italia. Între Franța și America se va proclama, sărbătorește, „pacea eternă“;

În anul 1938 va izbucni o mare revoluție în Polonia. Urmarea acesteia va fi restaurarea Regatului polon;

dușmania dintre Englezi și Ruși va crește tot mai tare și va ținea până la sfârșitul acestui veac. Rusia va sprijini mișcările pentru libertate în coloniile engleze. Cu toate acestea Anglia nu va porni războiu în contra Rusiei, dar va asmuți toate popoarele împotriva Rusiei și va încerca să strice prietenia între Rusia și celelalte țări;

În anul 1932 în Italia va fi mare neliniște. Bine pregătit pentru războiu, guvernul fascist va amenința cu războiu pe iugoslavi, Albanezi și Greci. Italia va încerca să pună stăpânire pe Marea mediterană. Toate acestea vor neliniști Europa întreagă. Se vor ivi mari teme de un nou războiu mondial;

În 1933 se vor săvârși, în Italia, două atentate. Vor avea loc mișcări revoluționare. Tocmai din această pricină Italia nu va putea porni războiul de care se teme Europa;

În anul 1934 Albania se va uni cu Italia. Această unire va fi cerută de marile puteri europene pentru a restabili liniștatea în Italia;

În anul 1931 sute de mii de muncitori din Germania vor trece granița în Rusia, unde se vor așeza și vor întemeia orașe nemțești;

anii 1931-1934 vor fi ani foarte săraci pentru România, Rusia, Cehoslovacia, Italia, Albania, Bulgaria și Macedonia;

În anul 1933 se va întâmpla unirea Jugoslavilor cu Bulgaria;

În 1934 va fi revoluție în Portugalia, Rusia și Marocco în 1935 în Spania;

dela 1938-1940 va fi mare revoluție în Siberia. La 1940 se vor întemeia statele unite ale Rusiei.

În alt număr vom mai spicui și alte profeții.

O dublă punere la punct...

Într'un articol al unei gazete de jonsnică calomnie, în care odată pe săptămână se pun în mișcare rotativele impertinentei, mi s'au adus diferite învinuiri menite să înducă în eroare opinia publică. Aceste acuze, înșirate pe firul neadevărului ca o ghirlandă de minciuni, mă obligă să ies din pasivitate și să dau un răspuns lămuritor, care să prezinte în adevărata lor lumină faptele cari se brodează în taină în tipografia dlui Flore Bogdan. Privind afirmațiile dlui Bogdan în ordinea menționării lor în coloanele ziarului său, aduc următoarele desmințiri:

1. Nu este adevărat, că cele 7 clase ale liceului s'ar fi redus la 4 clase sub conducerea mea; operația aceasta s'a făcut sub dl director I. Bojor, ceea ce a și constituit un motiv pentru a-l determina să-și ceară transferarea, nevoind a rămânea la 4 clase.

În ceea ce privește insultele de „incapabil și nepregătit“ va răspunde justiția în locul meu.

2. Este neadevărată afirmația, că porțiunea de teren, expropriată sub directoratul dlui Ion Bojor, s'a restituit proprietarului „în urma unor intervenții grase“; terenul s'a restituit tocmai sub președinția dlui F. Bogdan.

3. Este derizorie susținerea dlui ing. Bogdan, că în procesul verbal din 24 Nov. 1926 se pune la dispoziția personalului gimnazului suma de 10.000 lei pentru acordarea de împrumuturi; suma aceasta este pusă la dispoziția profesorilor și numai pentru casuri excepționale. Faptul, că dl Bogdan aprobă, printr'un bilețel aparte, demersurile ilicite ale unui favorit al său, contravine art. 8 din regulamentul școlar.

4. În ceea ce privește împrumutul de 30.000 lei, pe care dl Bogdan îl

taxează drept o fantezie născocită, noi afirmăm cu certitudine, că s'au făcut diferite tentative pentru a se obține; cererea a fost făcută verbal.

5. La așa zisul împrumut de 4000 lei dela „Cassa de economie“ lămurim în modul următor: libelele de depunere ale comitetului școlar stau totdeauna la dispoziția direcțiunii. Dl casier-contabil fiind în vacanță, a aflat abia mai târziu despre așa zisul împrumut în care dl F. Bogdan pășește mai mult în calitate de furnizor, decât de președinte al comitetului școlar. Contul gimnazului la librăria dlui Bogdan se arcuse numai la suma de 935 lei, drept care dl F. Bogdan a scos 4000 lei, fără libel și fără nici o autorizație. Punând pe un om cinstit în complicitate cu acțiunile sale, cum este dl prof. I. Leuco, dl Flore Bogdan este lipsit de simțul decenței.

6. Dl furnizor de manuale singur își luase angajamentul de-a pune la dispoziția elevilor manualele necesare. De pe urma acestui angajament au avut de suferit elevii, făcând să regrețe direcțiunea convenția cu dl Bogdan.

7. Dl ing. Bogdan fiind în pragul falimentului cu librăria sa, a voit să exploateze calitatea sa de președinte al comitetului școlar, dorind s'o pună, cu orice preț, în cărca comitetului, în schimbul unei sume avantajoase. Altfel „librăria“ dsale ca „focăr de cultură românească“ pune la dispoziția elevilor creioane „Hardtmuth“ și caete „Révész Béla“.

Inchei aceste expuneri și regret că le-am dat măcar o clipă de atenție. Căci o persoană văsoasă ca dl Bogdan, care-și trimite fiii (e vorba și de dl P. Moldovan) în biroul direcțiunii, spre a face scandal și a insulta, având

Depozit de tipărituri pentru oficiile, advocați, notari etc.

la „Librăria Nouă“, Reghin.

la urmă tupeul să facă și o provocare la duel, nu merită decât dispreț.

Ce privește calomniile aduse de dl Moldovan, chestiunea se va lămuri în fața Judecătoriei.

Valeriu Boeriu
directorul gimnaziului
român de stat, Reghin.
Profesor **T. Leuco.**

Răspuns într-o chestie de onoare.

Telegraful și radiofonul n'au ucis încă romantismul; e constatarea unui autor antrenat în dușurile instinctului exorbitant de cavaleriesm. Acest blazon cu marca insultei, încrustat pe pagina unui obraz romantic, produce reacții fascinante cu trecut cavaleresc, dând posibilitatea expectării tuturor superlativelor de „ah” și de „oh” pe buzele fetelor tinere hrănite cu Walter Scott, a căror exclamații admirative trepidează pe șinele ritmului format de zângănitul săbiilor. Ce este o călătorie pe drumul de fer pe lângă o astfel de călătorie pe aripa timpului, cu destinația de-a te opri în cine știe ce celulă istorică, pentru a-ți putea măcelări adversarul? Ce este biletul elaborat de C. F. R. pe lângă cel emis de dreptul consuetudinar (obicinuelnic) (vezi „Gl. Poporului”) cu scopul de-a nu fi stingerit în drumul tău de vameșii justiției? Sărman drept obicinuelnic, câte crime nu se comit în numele tău Paravan dosnic al celor ce caută pricină și imblânzitor de legi și de paragrafe atunci când „Gl. Poporului” face apel la tine!

Au fost timpuri, când oamenii nu se duelau, ci se mâncau. Instinctul de conservare a speciei stimula apetitul pentru carnea adversarului. Nu exista pe atunci institut antifiribic, precum nu există nici azi pentru cei mușcați de frenezia duelului. Eșirea pe teren se făcea fără martori și numărul cu soț, plecat pentru aranjarea „chestiunii”, se întorcea fără soț, cu dușmannul răpus, din care se împărțea apoi carne și celorlalți membri ai comunității. Acestea au fost cele dintâi măcelării ale preistoriei, în cari se vindea carne omenească efimă, pe prețul injuriilor primite.

Subtilii cavaleri ai spadei încrucișate, își dau foarte bine seama, că duelul nu este decât o evoluție a răsunării primitive, prin urmare o agresiune. Cu ajutorul antrenamentului pe care-l au, ei flutură pretutindeni dreptatea ca un stindard pe vârful sabiei, iar justiția legată la ochi își strânge legătura și mai tare, ca să poată aplica, la urmă, circumstanțete atenuante. Nu știu însă, ce-i reține pe acești retrograzi să se folosească de mijloacele dela începutul istoriei, cari le-ar asigura hrana, transformând meseria lor de deulanți într-o profesiune rentabilă. Căci e cu mult mai romantic să mănânci un om, decât să-i creșezi obrazul, invocând al XVII-lea secol.

Dueliștii sunt, fără îndoială, buclucași, dar numai cu ceice nu cunosc duelul. De'ndată ce dau de un expert, sabia lor nu mai poartă în vârf flamura justiției faptice și curajul lor scade în eprubeta cavaleriesmului la sub 0. Adevărul acesta însă, nu este cunoscut ca evident de oricine. Darnicul distribuitor de palme cavaleresti, ascuns în dosul tejghelei dela „Glasul Poporului”, va afirma cu siguranță contrarul. Va crede că noi nu știm savura percepțele loiale ale codului de onoare și fapta sa grandioasă. Dimpotrivă, noi îl asigurăm de toată admirația noastră.

Admirăm curajul pe care l-a avut de-a provoca la duel pe un tată cu cinci copii, în vârsta de 46 ani, care în viața lui n'a pus mâna pe armă; admirăm felul cum a pășit în biroul direcțiunii gimnaziului, cu intenția vădită de-a zgândări irascibilitatea directorului; cădem în extaz mai ales în fața cinismului cu care afirmă că el a fost insultat, atunci când mărturia întregului corp profesoral a văzut altceva.

Romantismul face multe victime și încă dintre aceia cari îl propovăduesc. Deacea nu-i mirare că unii dintre ei suferă de daltonism: adică nu pot distinge culoarea roșie. Atunci când ei sunt roșii de mânie, nu se observă, în schimb la toată lumea văd roșiu. Pentru o pată roșie, văzută în închipuirea lor, ei se miră că „dibuești 4 zile” și aduci soluții neașteptate.

Dar să nu lungim vorba. Să lăsăm imaginația acestor cavaleri să mon-teze mai departe cadrul lor romantic; să nu-i stânjenim în activitatea lor, ce constă din făimoase palme cavaleresti aplicate în vânt, prin care se imblățește și pe mai departe vidul pulverizat odată pe săptămână de „Glasul Poporului”. Munca trebuie respectată!

Ionel Neamțiu.

*) Acest articol este un răspuns la fapta nesocotită a junelui Romul Bogdan, care a crezut că face o strașnică faptă de vitejie, provocând la duel pe dl Val. Boeriu, dir. gimnaziului român din Reghin, pentru că — vezi Doamne! — acesta din urmă l-ar fi insultat pe viteazul cavalier. După cât știm noi, tânărul viteaz a ieșit cam plouat din această afacere „cavalerescă”.

Redacția.

Politica în țară.

Lupta partidului național-țărănesc împotriva guvernului liberal devine tot mai necruțătoare. În cele din urmă două Dumineici partidul național-țărănesc a ținut două mari adunări, una la Ploești, iar alta la Cernăuți. La amândouă adunările au luat parte zeci de mii de cetățeni, cari au cerut, cu glas de tunet, plecarea guvernului liberal dela cârma țării.

În vremea din urmă și în Parlament s'au ciocnit aspru deputații național-țărăniști cu miniștrii și deputații liberali. Dputații partidului național-țărănesc au arătat multele și grelele greșeli săvârșite de guvernul liberal. Liberalii au ajuns la cârma țării cu ajutorul celor mai rele și învechite apucături, bătându-și joc de tot ce este lege și omenie. Din pricina vorbelor cam aspre rostite de unii deputați național-țărăniști împotriva guvernului liberal, Parlamentul mamelucilor liberali a exclus (scos) din Parlament, pentru mai multe zile, pe mai mulți deputați ai partidului național-țărănesc. Între aceștia se află și dl Alexandru Aaida Voevod, luptătorul neînfricat pentru drepturile și binele poporului nostru. În urma scoaterii sale din Parlament, dl Vaida a plecat din București, venind acasă în Ardeal. Auzind poporul Ardealului, că dl Vaida a fost scos din Parlament și că sosește acasă în Ardeal, i-a ieșit întru întâmpinare în toate gările, primindu-l cu cea mai mare și curată însuflețire.

Din toate părțile Ardealului au plecat telegrame, către Innata Regență, prin cari poporul batjocorit al Ardealului protestează împotriva cutezanței liberalilor de-a scoate din parlament pe deputații național-țărăniști, cari au intrat acolo prin voința curată a poporului, iar nu cu ajutorul jandarmilor și a judecătorilor necinstiți, cum au intrat cei mai mulți deputați liberali. Organi-

zația noastră județeană încă a trimis o telegramă Innatei Regențe și una dlui Vaida. Dăm aici aceste telegrame.

Alexandru Vaida Voevod.
București.

Profund indignați de atitudinea cetei de înconștienși, cari provoacă atât de nerușinat tot ce-i Român și patriot suntem mândri de atitudinea Dvoastră bărbătească și Vă asigurăm de tot devotamentul și entuziasmul nostru, care Vă însoțește până la biruința finală.

Organizația Județului Mureș
Președinte: Vescan.

Inaltei Regențe,

Insulele guvernului și ale majorităților stoarse prin fraudă și violențele administrației și jandarmeriei sunt provocări cari primejduesc situația grea a Țării. Protestăm energic contra excluderii D-lui Vaida Voevod și prin el a Ardealului legal din Parlament.

În interesul liniștei publice Vă rugăm să demiteți neamănat guvernul de învrăjbire a țării, înstituind un guvern legal.
Organizația Județului Mureș
Președinte: Vescan

Știri mărunte.

Conferință: Duminecă, 4 Martie crt, ora 5 p. m., are loc, la primăria orașului, conferința dlui profesor universitar Petre Grimm, care va vorbi despre „Sufletul poporului englez văzut în poezia lui”.

O plângere îndreptățită. Câteva sute de cetățeni ai orașului Reghin, cari își au locuințele în jurul fabricii de spirit Farkas Mendel fiii din Reghin, au înaintat, primăriei locale, o plângere împotriva proprietarilor suspomenitei fabrici, în care se plâng, că fabrica de spirit Farkas Mendel întrebunțează, de înai mulți ani încoace, ca combustibil (material de foc) pentru cazanele sale, praf de chereștea, fiind acesta mult mai ieftin decât lemnul. Urmarea este, că se produce funingine foarte multă, care este foarte păgubitoare sănătății locuitorilor din jurul fabricii.

Cum legea sanitară oprește întrebunțarea acestui fel de combustibil în interiorul orașului, cererea cetățenilor locuitori în jurul fabricii Farkas este foarte îndreptățită și credem, că on. primărie trebuie s'o rezolve cât se poate de grabnic. Cererea s'a înaintat la 19 Ianuarie crt., dar până azi nu știm să se fi rezolvat.

No. 259—1928. 221

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 7727—1927 a judecătoriei de mixtă Gheorgheni în favorul reclamantului T. peș Ilie și Soponar George reprezentat prin avocat Dr. Emil Precup în Gheorgheni pentru încassarea creanței de Lei 3312 și 764 și acces, se fixează termen de licitație pe ziua 5 Martie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în orașul Gheorgheni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 car de carat, 1 orologiu de perete, 1 mașina de cusut, 2 cai, 1 păreche hamuri în valoare de 14500 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Gheorgheni la 13 Februarie 1928.

V. Lörincz, portărel.

De închiriat

una cameră, eventual două camere și bucătărie, în Reghin, Str. Dorobanților (fostă Reghin-sat Nr. 15.

AVIZ. 222

Subsemnatul Dr. Pompei Pitea, avocat în Reghin, în calitate de curator al masei de faliment Victor Kleinfeld din Reghin prin aceasta aduc la cunoștință publică, că cu începerea de 1 Martie 1928 la târgurile săptămânale din Reghin, în fiecare zi de joi între orele 8-12 a. m. și 2-5 p. m. voi pune în vânzare prin desfacere totală mărfuri textile și haine confecționate aparținătoare masei de faliment cari se află în prăvălia falitului din Reghin, strada Mihai Viteazul No. 64.

Reghin, la 18 Februarie 1928.

Dr. Pompei Pitea, avocat
curator de masă.

No. G. 18289 exec 1927. 223

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziunii No. G. 10549—1926 al judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului firma Frații Stollwerk S. A. repr. prin avocat Dr. Iosif Keppich pentru incas. creanței de Lei 5000 și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Martie 1928 orele 3 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 20000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 1 Ianuarie 1928.

A. Vespremeanu, delegat judecătoresc.

No. G. 3152/1927. 224

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziunii No. G. 17024—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Băncei Ind. și Comercială S. A. reprezentat prin advocat Dr. Iosif Keppich pentru incas. creanței de Lei 17.000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 29 Februarie 1928 oarele 3 p. m. la fața locului în Reghin, Str. Dorobanților No. 13 unde se vor vinde prin licitație publ. judiciară: obiecte în valoare de Lei 9700. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 21 Ianuarie 1928.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. 233—1928 port. 220

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziunii No. 2016—1927 și No. G. 3144/1927 a Jud. mixte din Gheorgheni în favorul reclamantului Dr. Emil Precup avocat din Gheorgheni pentru încassarea creanței de Lei 7800 și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua 3 Martie 1928 la orele 9 a. m. în com. Gheorgheni locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 2 cai, 1 car de carat după cai, 1 car de carat, 1 păreche hamuri în valoare de 16000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretenziunea care e de încassat, face 800 lei cap. rest. —

Întrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alți și de aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul art. LX.: 1881, §. 192.

Gheorgheni, la 10 Februarie 1928.

V. Lörincz, portărel.

Adânc recunoscători pentru multele dovezi de sinceră participare la marele doliu ce ne-a ajuns prin pierderea scumpei noastre mame văd. Maria Dr. Ceușianu născ. Nicolau, ne exprimăm, pe această cale, mulțumirile noastre tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, cari au împărțit cu noi suferința grelei lovituri a sorții.

Familia Dr. Ceușianu